СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LIII. Ч. 210. НЮ ЙОРК І ДЖЕРЗІ СИТІ, четвер, 25-го жовтня 1945. No. 210. NEW YORK and JERSEY CITY, Thursday, October 25, 1945. VOL. LIII.

ТРИ ЦЕНТИ в Злучених Державах Америки. ПЯТЬ ЦЕНТІВ за границею Злучених Держав Америки. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016, 4-0807. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE

ПРЕЗИДЕНТ ПРОПОНУЄ ЗАГАЛЬНИЙ ОДНОРІЧНИЙ ВІЙСЬКОВИЙ ВИШКІЛ

У вівторок 23. жовтня президент Гері С. Труман зявився особисто на спільнім засіданню обох палат конґресу і зголосив проєкт заведення в Злучених Державах однорічного загального обовязкового військового вишколу. Він остеріг, що відкинення такого пляну може стати підставою до знищення краю. Проєкт опирається на таких засадах:

1. Молодь має бути притягнена до військового вишколу у віці 18—20 літ. Ті, що ходять до високих шкіл („гайскул") повинні її скінчити перед вступленням до війська. Хто скінчив гайскул в 17 році, може вступити до вишколу за згодою батьків. 2. Вишкіл це не армія ані не маринарка. Лише розмірно незначне число молоді буде служити при армії, фльоті, та в прибережній службі. 3. Загальний вишкіл потрібний для створення могутньої резерви, котру можнаб змобілізувати на випадок потреби. Резерва не матиме обовязку йти до військової служби без заклику конґресу. 4. Служба буде загальна без виімків, хіба як хто цілком неспосібний до служби. 5. Після кількох місяців загальних вправ молодь вчасі вишколу буде приділена до спеціяльних ділянок.

Як причину такої загальної системи вишколу подає президент те, що „мир мусить бути опертий на силі" в теперішніх часах. Сама атомова бомба не може забеспечити краю, до неї треба ще відповідної армії і фльоти.

Опозиція проти пляну.

Вчасі читання проєкту загальної служби мало чути було оплесків у конґресі. Урядуючий голова сенатської Військової Комісії Джансон сказав, що це значить тільки, що загальна примусова служба в Америці, а це не є згідне з американською традицією. Провідник республіканської меншини в палаті заявився за міжнародним розброєнням, інші конґресмени кажуть, що рік вишколу це задовгий час, а ще інші кажуть, що переведення пляну треба відложити. Д-р Джой Елмер Морґан, редактор Краєвого Виховного Журналу у промові перед зібранням жінок-церковниць у Вашинґтоні сказав, що це початок фізичного насилля над молодю.

СТРАЙК ЛЕТУНСЬКИХ РОБІТНИКІВ.

Яких 900 механіків і робітників при втримуванню летунського майдану Ля Ґвардія в Ню Йорку вийшли на страйк проти свого підприємця, а це Америкен Експорт Ер Лайнс. Робітники належать до Юнайтед Отомобил Воркерс оф Америка. В засаді йде тут про підвишку плати, але тут ще приходить ускладнення тому, що летунські наємці підлягають аж двом юнійним владам, тобто автомобілевої юнії і юнії Транспортових Робітників. Обі вони ведуть спір, хто має заступати летунських наємців у переговорах.

З інших вісток про непорозуміння в робітничім світі, замітні такі: Корпорація Юнайтед Стейтс Стіл відкинула домагання юнії сталевич робітників за підвишку по $3 на день, заявляючи, що не можна підвищувати платні без підвишки цін продуктів. — Президент Федерації Американських Музик Джеймс Петрило зажадав від радіових висилень, щоб вони давали працю подвійному числу музик на своїх стаціях, коли вони подвоїли число висиланих програм. Таке становище Петрила подвоїть число музик в орхестрах, які висилають свої програми по радіо, хоч вони не є орхестрами на службі радіових компаній.

АТОМОВІ САБОТАЖНИКИ.

Винахід атомової бомби вітворив найстрашнішу небеспеку, яку досі можна було придумати не від бомби, а від саботажників. Поодинокі складові частини бомби не є самі собою небезпечні і їх можна легко перенести у торбі чи валізці до якоїсь хати, чи пивниці, там її зложити і лишити до означеного часу. В означенім часі хтось, що вміє таке плянувати, може висадити у повітря цю бомбу при помочи електрики, радія або злучки, яка має вибухнути в означеній годині. Коли такі бомби примістять заговірники в цілому краю по різних пивницях, то тоді їх можна „підпалити" в означеній годині і знищити цілий край. Тайні аґенти чужої влади, що то їх називають саботажниками, дійдуть в цей спосіб до небувалого значіння, як про це пише неназваний автор у виданню Ню Йорк Таймсу з середи 24. жовтня.

ПРОВІДНІ ЛЮДИ ПРОТИ АТОМОВОГО ЗАКОНУ.

Шістьдесять провідних американців, між ними проф. Айнштайн, вислали телеґрами до президента й різних департаментів зо спротивом проти законопроєкту в справі контролі атомової сили державою.

ЯК НЕ МАЄТЕ ПРАЦІ, АБО ХОЧЕТЕ КРАЩОЇ,

чому не користати з оголошень знаменитих нагод для зарібку, поданих у оголошеннях нових робіт у „Свободі"?

Новий уряд Венезуелі мабуть буде признаний Злученими Державами

Департамент стейту у Вашинґтоні зажадав від американського амбасадора в Каракас, столиці Венезуелі, щоб він прислав точний звіт із політичного перевороту в цій републиці. Заки звіт наспіє, департамент стейту не признасть нового режіму, о дначе робить приготування, коли це буде постійний уряд.

Виявилося, що ребелянти у Венезуелі вживали зброї, яку дістали із Злучених Держав на підставі Ленд-Лізу. Хоч це не повинно бути причиною до відмови признання нового уряду, одначе у Вашинґтоні передумують над тим, як виключити на будуче таке надужиття зброї для нутрішних переворотів.

ОПРИЛЮДНЮЮТЬ ЗВЯЗКИ НАЦІСТІВ З АРҐЕНТИНСЬКИМ УРЯДОМ

Департамент стейту заклопотаний новими відносинами в Арґентині тому, що з Европи наспіли вісти про викриття документів, які вказують, що між націстами й арґентиським урядом були близькі звязки вчасі війни. Вашинґтон не придумує ніяких санкцій за це проти Арґентини, одначе це перешкаджає до приняття Арґентини в склад Пан-Американської Юнії, як це було постановлено на конференції в Мексику.

НЕДОПУСКАЮТЬ КРЕДИТІВ З АМЕРИКИ ДЛЯ СОВЄТІВ

Краєвий Союз Вирібників довідується з Вашинґтону, що уряд замкнув всі кредити для Совєтської Росії і її сателітів, доки не буде осягнене повне порозуміння між Злученими Державами і Росією. Високі урядовці заперечують цю вістку, але не скривають, що уряд не спішиться з уділюванням кредиту для Совєтів. Навіть біліон долярів, який має бути позичений Совєтам через Експорт-Імпорт Банк, не дістане Росія так довго, поки не наспіють бажані фінансові інформації з Росії. Це діється хоч би тому, що Росія ще не підписала угоди з Бретон Вудс.

ЗАПРОШУЮТЬ РОСІЮ НА ОЛІМПІЙСЬКІ ГРИ В 1948 РОЦІ

Міжнародна Аматорська Атлетична Федерація, якої американський комітет перебуває в Шікаґу, оприлюднює вістку, що Росія дістала запрошення взяти участь в міжнародних Олімпійських ігрищах в 1948 році. Це зробила рада цеї федерації на засіданню в Стокгольмі в серпни б. р. Дехто подає сумніви, чи Росія візьме участь тому, що вона хоче бути все певна перемоги, а також і тому, що совєтський уряд боїться міжнародного братання своїх громадян.

Розстріляли Квізлінґа як зрадника Норвеґії в часі націстівської окупації

Розстріляно 24. жовтня в Ослью, в Норвеґії, людину, якої імя стало в цілому світі синонімом зради своєї батьківщини. Тим розстріляним є Відкун Квізлінґ, якого суд засудив за співпрацю з націстівською Німеччиною та змову з ворогом щодо окупації Норвеґії. Квізлінґ походив з селянської сімї. Відзначився спосібностями вже в школі, потім в армії, а далі в дипльоматичній службі. Між іншим був у такі службі в Ленінґраді в роках 1918—20, а в роках 1922—23 репрезентував в Україні й Кримі Міжнародну Організацію Допомоги Росії. Був свого часу міністром оборони, як і займав інші значні становища. Боронив себе на суді тим, що якщоб Німеччина була виграла, то Норвеґія булаб відіграла в Европі велику ролю, та що він пішов на співпрацю з Німеччиною, бо інакше „Норвеґія булаб стала совєтською републикою в СССР". Ще казав, що він не вважає себе зрадником. „Дай Боже, щоб ради добра Норвеґії многі її сини були такими зрадниками як я", викликнув Квізлінґ в часі одної з судових розправ, коли йому доказувано зраду держави.

КОМУНІСТИ В ПОЛЬЩІ НЕ МАЮТЬ СЕРЕД ЗАГАЛУ ПОПЕРТЯ

Такого враження набрав Ґледвин Гол, кореспондент часопису Ню Йорк Таймс, що відвідував Польщу і тепер подає свої враження у серії статтей. Він каже, що комуністи, що є при владі, завдячують свої становища Потсдамській Конференції, яка на таке згодилась від напором Сталіна. Вони опираються радше на російськім війську і поліції, яка є під совєтським надзором. Якби була свобода, то в краю вибухлаб велика ненависть до комуністів. Тому комуністи є і за „урядом національного обєднання", бо тільки таким способом, і порозбивавши ще різні партії на фракції, можуть вони ввійти знов до уряду по виборах. Кореспондент є тої думки, що в Польщі людовці мають рішучу перевагу і вийдуть при виборах переможцями.

ПОЛЬСЬКІ ВОЯКИ, ЩО ЗГОДИЛИСЬ ВЕРТАТИ ДО ПОЛЬЩІ

Британія веде переговори з варшавським польським урядом у справі розвязання польської армії й евентуального переведення її в узброєнню до Польщі. В Британії має бути до 60,000 польських вояків, а, як заявив міністер заграничних справ Бевин, яких 23,000 згодилось добровільно вернути до Польщі. З Італії, де є більше польського війська, зголосилося 13,000 до повороту.

ВЕРТАЮТЬ ДОМІВ. — Розброїти сім міліонів японського війська, порозкидуваного по Азії й численних островах на Пацифіку, це важка проблема. Але її розвязує ген. МекАртур дуже добре. З усіх сторін вертають вояки з клунками до своїх хат. Перевозять їх кораблями, а на суші залізницями, як от на образку.

СТАЛІН ПОМЕР У НЕДІЛЮ, ПЕРЕДАЄ ШВАЙЦАРСЬКЕ РАДІО ЯК ЧУТКУ

Нешенел Бродкестінґ Компані перебрала від швайцарського радія в Берні чутку, що помер на російськім кораблі на Чорному морі совєтський премієр Йосиф Сталін. Совєтська амбасада в Вашинґтоні це заперечила. Смерть Сталіна мала наступити по короткій недузі. Далі швайцарське радіо передало, що та чутка про смерть Сталіна викликала велике занепокоєння серед російських командантів та російського війська, що стаціоновані по різних чужих краях, як в Австрії, Німеччині й на Балканах. Радіо ще додало таке: „Цілком певно назрівають великі події у російському політичному положенню".

ЖУКОВ МАВ БИ БУТИ НАСТУПНИКОМ.

Швайцарське радіо заявило, що наступником померdroшого Йосифа Сталіна стане маршал Ґеорґій К. Жуков, що то недавно мав був відвідати Вашинґтон на запросини президента Трумана, але відмовився від цього „задля хвороби". Жукова мав назначити наступником сам Сталін.

ВОРОШИЛОВ ПОПУСТИВ.

У Мадярщині таки відбудуться вибори в дні 4. листопаду, як було заповіджено. А це тому, що маршал Клементій Ворошилов, що має диктаторську владу в краю, відступив від своєї попередної вимоги, щоби був тільки один виборчий тикет, себто, щоб голосувати тільки на одну партію. Тепер буде дозволено голосувати на кандидатів чотирох партій, що виставлять окремі виборчі лісти. Та це уступство вимагає, щоб безогляду на те, як випадуть вибори, по виборах існував тільки „коаліційний уряд", або „уряд національного обєднання". Це є те саме, чого вимагають комуністи по всіх інших краях, де переважають совєтські впливи, оперті на совєтській окупаційній силі. Це є одинокий спосіб, щоб комуністи могли бути в міністерськім кабінеті та займати важні пости.

ЯК БУДЕ В АВСТРІЇ?

Австрійський уряд д-ра Реннера повідомив Аліянтську Контрольну Раду, що Совєти хочуть обмінятись з нею дипльомачними представниками. Совєти, як відомо, поступили тут на власну руку, не питаючись інших Аліянтів. Австрія хоче вислати до Москви як свого амбасадора Юлія Дайча, що живе в Ню Йорку, бувшого австрійського соціяліста, що був в еспанській цивільній війні ґенералом по стороні „републиканців". Тепер дивуються, як погодити дипльоматичне визнання і обмін амбасадорами з тим, що в Австрії находяться чужі окупаційні війська. Теж кажуть, що Совєти поспішились так тому, бо хочуть, щоб Австрія затвердила економічний договір з ними, що дає Совєтам великі економічні привилеї, особливо щодо нафти в Цістердорф.

НЕ ХОЧУТЬ ФОРСУВАТИ КОРОЛЯ.

В Греції переконані, що в Лондоні та Вашинґтоні є тої думки, що форсовання монархії в Греції будуть вважати в Москві „реакцією", а тим самим такий рух був би використаний крайними лівими, згл. комуністами.

СКРІПЛЯТЬ СОВЄТСЬКІ СИЛИ В БОЛГАРІЇ.

Яка тепер іде дипльоматична гра на Балкані, видно між іншим з цього, що американські кореспонденти доносять з Греції, що Совєти постійно скріпляють свої військові сили в Болгарії та взагалі над границею з Туреччиною, а совєтська новинкарська аґенція це заперечує.

В АНҐЛІЇ ЗНИЖУЮТЬ ПОДАТКИ.

Британці теж матимуть значну податкову знижку в наступному році. Особисто доходовий податок буде знижений на 50%, а середні та високі доходи дістануть знижку на яких 10%. Особисті виїмкові звільнення будуть такі як перед війною для податковців найнижчого ступня.

ПОХОВАЛИ В ЯПОНСЬКІЙ СВЯТИНІ.

Знайдено останки з 17 американських летунів, що загинули на бомбері Б-29, десь на початку року в Японії. Тепер японці поінформували, що це сталося 50 миль від Токійя. Там наступило зударення двох американських літаків в повітрі. Тіла так погибших японці спалили, а попіл заховали в 17 малих урнах та помістили в японській святині Кумаґая. Тепер американська влада переводить слідство і вишукує, кого повідомити про це з найближчої рідні.

КРИТИКУЮТЬ СУД У БЕЛЬЗЕНІ.

Московські „Ізвєстія" сильно скритикували британський суд над націстами, що відбувається в Лінебурґ. Іде тут про „бестію з Бельзен" та інших, що тортурували та палили нещасні жертви концентраційних таборів в Освенцімі та Бельзен. Часопис домагається, щоб уже раз скінчити з тим процесом і його більше не протягати.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

ПЕРЕДПЛАТА: Поодинока число три центи.		SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
на пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сіті і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

УВАЖНО З ВІСТЯМИ!

Український нарід переживає траґічну і критичну епоху; як той, що в краю, так і та його частина, що є поза границями України. Знов потапаючий хапається за стеблинку, щоб вратуватись! Такою стеблинкою являється для українців в Европі ось те українське громадянство, що живе на американській півкулі. Тому й не диво, що тепер зачинають надходити до нас благальні письма уже масово. Привозять їх головно наші вояки, що вертають з Европи до Америки. Ті, що мали якусь нагоду стрінутись з українськими біженцями. Надсилають ті письма американські вояки українського роду теж почтою, головно до рідні чи знакомих тих біженців. Про ці справи пишеться теж і в українських ґазетах, що зачинають тепер появлятись на різних теренах европейської іміґрації.

В тих письмах і ґазетах є часто гіркі докори, звернені в сторону американських українців, що ніби „ситий голодного не знає". Дехто вже махнув на нас рукою і пише, що нема що рахувати на американських українців і т. п. З другого боку появляється така новинка, як от та, що її помістив „Українець у Франції" в числі з 6. жовтня 1945 р.: „В Америці українці з Акрону зібрали на поміч жертвам війни 500,000 долярів"...

Можна собі легко уявити, що то може подумати собі не один голодний і нещасний скиталець в Европі, як прочитає, що в одній маленькій громаді зібрали аж пів міліона долярів, а тут, довкола нього нужда і за поміч нічого не чути. А тут правда така, що ціле американсько-українське громадянство не зложило ще навіть і сотні тисяч долярів!

Думаємо, що буде найкраще, коли ми тут, а наші братта в Европі, будемо старатись не перепускати друком чи словом таких помилок, як і будемо вминати різні сензації й передвчасну критику. Як подаємо щось як новинку, чи в статті, то таке, що провірене й походить з доброго джерела. Тепер зачинають надсилати до Америки всячину приватним чи публичним шляхом для „інформаційних цілей". І звідси пишуть до Европи в таких самих цілях. Це природне. Сім років ми не мали одні від одних вістей! Та так є, що в Европі не живуть люди в нормальних обставинах. Вони перейшли багато нещастя і не знають, що їх жде завтра. Кожний з них ратується, що є природним явищем. Кожний шукає поратунку, а як його не дістає, то з не одного виходить гірке слово на всіх і вся. А як знов хтось дістане від когось якусь найменшу пільгу, той у нього вже одиноко добрий, той справедливий. А інші...

Так є з поодинокими людьми, так є і з ґрупами. В таких тяжких обставинах — це людська річ, хоч не добра і шкідлива. Та ми, що живемо в Америці, і не зазнали такого лиха, ні не знаходимось в такому гіркому положенню, повинні бути на те все вирозумілі. Нашим обовязком не доливати вогню, щоб нещастя ще більше загорілось, а робити і поступати в міру наших сил так, щоб і людей і справу ратувати: серцем і розвагою, жертвенно і сумлінно. Так є, що навіть усі разом не можемо багато зробити і принайбільших зусиллях. Проте треба робити те, що в наших силах. Це ми повинні зробити! Того можуть від нас наші браття навіть вимагати.

Справа Палестини в Конґресі

Конвенція жидівської жіночої орґанізації Гадасаґ винесла на засіданню 22. жовтня в Шікаґу резолюцію з осудом становища секретаря стейту Бирнса за те, що він дораджує вирішити справу створення з Палестини жидівської батьківщини в порозумінню з арабами. На конвенції Гадасаґ висловилася делеґатка Перлман з Ню Йорку, що американського конґресу вживають для проти-жидівської і проти-демократичної пропаґанди деякі законодавці, котрі „забувають, що вони не „фірери", а слуги народу".

Цього самого дня, коли радила конвенція Гадасаґ в Шікаґу, ґазети помістили заяву арабського еміра (володаря) Абдуля Ібн Гусеїна з Трансйорданії, що „Палестина належить до цілого арабського світу" і що положення в Палестині, де йде боротьба між жидами й арабами „є дуже лихе". Емір каже також, що він писав до обох президентів Америки, тобто до Рузвелта й Трумана, і від обох має запевнення, що „не буде кінцевого рішення в справі Палестини, поки не буде поради з арабами". Емір домагається теж скасування британського мандату над Палестиною.

Арабська ґазета Аль Баляґ у Кайро, в Єгипті, пише, як кажуть звідомлення теж з 22. жовтня, що внаслідок домагання Америки, щоб до Палестини впустити тепер 100,000 жидів, Злучені Держави наражують „велитенські економічні американські інтерси в Середнім Сході, ставляють у клопіт Британію... і зменшують її забеспеку серед арабського світу, а також і заворушують світовий мир тим, що провокують арабські держави". І ставить ця ґазета такий запит: „Чи Злучені Держави мають якийсь інтерес у тому, щоб зискати ненависть і ворожнечу арабського світу?"

Питання Палестини основно розбирали в конґресі з нагоди приїзду 11 конґресменів, що то виїхали в подорож до Европи й Азії для студій політичних відносин і після 64 днів вернулися домів. Провідник цеї конґресової виправи Віктор Вікерсґем у спільнім звіті предложенім конґресови 15. жовтня подає такі основні відомости про „Положення в Палестині":

„Простір 10,429 квадратових миль. Там мешкає 700,000 жидів і 1,300,000 арабів. Арабський світ складається з 7,114,-927 квадратових миль, а в ньому є такі арабські держави: Ірак, Сирія, Лібанон, Єгипет, Савді Арабія, Ємен, і Трансйорданія. На цім просторі живе 70,000,000 арабів. Зогляду на ускладнення між жидами й арабами перебирають на себе велику відповідальність ті особи, яким доручено найти розвязку цього питання".

Оці інформації конґресменів, які на місци студіювали відносини, вказують, що вирішення палестинського питання не є легке. Так і розуміє цю справу американський конґрес, як це показується з дискусії в палаті репрезентантів на засіданню з 16. жовтня. Хто переглядає звіт із нарад конґресу, званий „Конґрешенел Рекорд", тому годі доглянути в промовах послів якусь „антисемітську пропаґанду", як твердила Перлман. Конґресмени рахуються з трудноцами, які представили їм їхні товариші, що саме повернулися з обсерваційної подорожі і шукають практичної розвязки важкої справи. Лише один конґресмен Ренкін не став на становищі, що Палестина мусить стати жидівською батьківщиною і подав плян, щоб звернутися до маршала Сталіна, що то висловив таке бажання, щоб він „призначив один із советських стейтів на поселення" для жидів. Ренкін виходив із становища, що непорадно тепер дразнити Анґлію, яка має мандат над Палестиною і тому радить вирішити жидівське питання на інший лад, ніж подають сіоністи. Зате найменше 10 конґресменів промовляло за пляном сіоністичних провідників, щоб з Палестини створити жидівську батьківщину.

Так репрезентант МекКормик пригадував, що конґрес Злучених Держав ще в вересни 1922 р. прийняв резолюцію, щоб з Палестини зробити жидівський край; що в 1924 р. Америка й Анґлія заключили договір, щоб Анґлія переняла адміністрацію Палестини і допускала туди жидів на поселення; що Анґлія опісля була приневолена обставинами цофнути таку постанову; що президент Труман заявився за те, щоб тепер негайно Анґлія впустила 100,000 жидів до Палестини і тому, на думку МекКормика, конґрес повинен піддержати президента. Конґресмен Бендер навіть пішов так далеко, що висловився за те, щоб араби просто відступили Палестину нещасним жидам на поселення тому, бо їх вже винищено в Европі, а ті рештки, що ще спаслися, не мають де приміститися. Араби — твердив Бендер — мають кілька своїх держав, то не повинні так дуже опиратися за Палестину і повинні помогти Анґлії здійснити заяву британського лорда Балфура з 1917 р. в справі мандату над Палестиною на користь жидів.

„Араби є в опозиції, як нам кажуть" — говорив конґресмен Бендер". А прецінь кожну пядь землі, яку тепер займають жиди, продали їм арабські власники".

Оця дискусія велася в американськім конґресі 16. жовтня. Та вже 22. жовтня арабський емір з Трансйорданії вважав за відповідне заявити: „Нема ані одного араба, який згодивсяб на теперішній поділ Сирії (у котрій лежить Палестина)". Значить, що спротивився творенню жидівської батьківщини з Палестини.

Коли до цього ще додати нафту, що теж відграє у тій проблємі важну ролю, то побачимо, що мається тут до діла з дуже складною проблємою, що може легко викликати різні неспокої й міжнародні конфлікти.

Петро Солуха.

Брехня й терор—така природа советської влади

(Надіслане до „Свободи" з Европи).

Большевицькі гасла та дійсність.

Большевики, борючись на початку революції 1917 року за владу, обіцяли народові всі розкоші світу, щоб лише взяти до своїх рук владу. Але потім, прибравши її до рук, не тільки своїх обіцянок не виконали, але всю силу своєї влади повернули проти народу і на його зло.

Старше покоління, якому тепер 40 років і більше, знає, як большевики, борючись за владу в 1917 році, проголосили революційні гасла, за які боролось усе передове людство.

Що то за гасла? Ось головні з них: 1. Воля слова, друку, зборів та спілок. 2. Недоторканість особи. 3. Земля — селянам, фабрики й заводи — робітникам. 4. 8-годинний робочий день. 5. Хто не працює, той не їсть. Хліб трудящому. 6. Загальне безплатне навчання. 7. Геть війну! Мир халупам, війна палацам. 8. Воля віри та сумління. 9. Національне самовизначення, аж до відокремлення.

Сотню й більше проголосили большевики в 1917 році гасел, зробили їх своєю програмою, але нічого з обіцяного не виконали. Цими обіцянками-цяцянками вони лише обдурили нарід.

Розгляньмо деякі з цих гасел. А щоб ліпше зрозуміти большевицький лад, порівнюватиму його з іншими державами і соціяльними порядками.

Земля — селянам!

„Земля — селянам!" — кричали большевики. Дали большевики селянам землю? — Ні. Вони не тільки не дали землі, а ще відібрали й ту землю, що селяни мали. Замісць землі большевики дали колгоспне рабство.

Чому рабство? — спитаєте.

Тому, що покинути колгосп селянин не мав права; він був приписаний до колгоспу. А щоб колгоспник не покинув свого колгоспу, йому не дали пашпорта, як давали робітникам та службовцям, коли запроваджували пашпортизацію. Без пашпорта нікуди не підеш і на роботу ніде не влаштуєшся.

За часів кріпаччини селянин також був приписаний, але не до колгоспу, а до поміщика, і покинути його за своїм бажанням не мав права. Питаю: колгосп не кріпаччина? — Так, кріпаччина.

За часів кріпаччини селяни працювали два-три дні на тиждень на поміщика, а решту днів на себе. За советської влади селянин не два-три дні, а ввесь тиждень працював на совдепську державу.

На Кубані, наприклад, козаки виходили в поле на весь тиждень і залишали свої хати на дітей; повертались додому тільки в суботу, щоб помитись, одягти білизну, взяти хліба, і знову в поле.

А що дома вони заставали?

Ложки не миті, горшки побиті,
А діточки плачуть на печі.

Ось так український нарід говорив про своє життя в колгоспі. Та чи мав колгоспник коли відпочити? — За комуністичної влади колгоспник усі дні, все життя, мусів працювати на державу.

Ні неділі, ні свята, ні вихідного дня він не мав. Питаю: ліпший колгосп від кріпацтва? — Ні, він гірший від кріпацтва!

За капіталістичного ладу фабрикант чи заводчик, наймаючи робітника, встановлює йому платню й цю платню виплачує реґулярно щомісяця відразу або частинами, двічи на місяць. А чи знає колгоспник свою платню? І чи виплачує йому большевицька влада щомісячно оту заплатню? — Ні. Як так, то чи советська влада не гірше експльоатує свого селянина, ніж капіталістичний лад? — Так, гірше.

Коли за давніх часів було рабство, рабовласник одягав, узував і годував свого раба. А советська влада, виґаняючи свого колгоспника як скотину на роботу, чи може годувала, одягала і взувала його? — Ні. Щож це — рабство? — Ні. Це гірше від рабства.

Відомо, що колгоспник заробляв трудодні, а не гроші або хліб. А що таке трудодні? — Це „палички" за його працю.

Щоб вам зрозуміти, що це за „палички", розкажу, як одного разу вирішили „підтягнути" один колгосп, який був у „прориві". Ото й послали партійця-неукраїнця „витягувати" колгосп із „прориву". Приїхав він, скликав збори і почав зясовувати причини відставання колгоспу.

Колгоспники кажуть, що працювати вони не відмовляються, але їх обдурюють, крадуть у них трудодні, мало ставлять їм отих самих „паличок". Ось тут приїздний хутко збагнув і каже: „Ви тільки йдіть працювати, йдіть і працюйте, а цих самих „паличок" ми вам записуватимемо по дві й по три за кожний робочий день".

Отже не хлібом, а щонайвище, „паличками" годувала советська влада свого колгоспника. Про ці трудодні український нарід співав так:

Сидить баба в буряні
Та й рахує трудодні.
Трудодень, трудодень,
Картопляничок на день.

Але настає осінь. Колгосп виконує різні державні поставки, засипає насіньові фонди, спецфонди, розплачується з МТС за оранку, відраховує з колгоспника за позику і лише тоді починає виплачувати колгоспникові за його трудодні. І скільки тут неправди, ошуканства, наруги виявляється! І як тоді клене колгоспник і свій колгосп, і саму советську владу! Виявляється, що колгоспникові недописали 25-30% його „паличок". Бриґадири, рахівники о б і к р а л и його.

Взагалі бриґадир для колгоспника — цар і Бог. Посваришся з бриґадиром, або не сподобаєшся йому — і капут тобі, тому, що він даватиме тобі таку роботу, на якій не заробиш „паличок". Все дворянство колгоспу: бриґадир, рільник, коморнік, рахівник, голова — пиячили й жиріли коштом трудоднів колгоспника.

Ось таке життя було в колгоспі! Недивно тоді, що колгоспник усіма силами рвався з колгоспу, щоб жити й працювати не в колгоспі.

„Земля наша, а хліб ваш" так відповідав український селянин на „золоту грамоту", що нею закріплювалася за колгоспами земля „на віки вічні".

А скільки землі дала большевицька влада робітнику та службовцеві? — 0.15 га., тото одно-двоє ряден можна було розстелити на них. Ось яку земельну реформу запровадила комуністична влада!

Інакше кажучи, советська влада обдурила нарід і, замісць землі, дала народові колгоспне рабство.

Фабрики й заводи — робітникам!

„Фабрики й заводи — робітникам!" — розпинались большевики. Дали робітникам фабрики та заводи? — Ні.

Раніше робітники ходили до капіталістів працювати на заводи, а тепер на державні со-

(Продовження на ст. 4-тій)

ОЛЕКСАНДЕР ЛУГОВИЙ

БЕЗХАТНИЙ

(Повість з іміґрантського життя в Канаді, нагороджена на Літературнім Конкурсі У. Н. Союзу).

99) (Всі права застережені)

— Ви добре означили завдання модерного правника. Правник, який не застановляється перед засудом невинного, щоб лиш вигородити свого клієнта, який очевидно за те вигородження солоно заплатить. Знаєте анекдот про злодія. Після оправдання він говорив свому оборонцеви: — Ви, каже, так добре боронили мене в суді, що я й сам не вірив, чи крав я коні. І якби коні не стояли у мене в стайні, ніколи не повірив би, що я коні вкрав...

Дівчата засміялися. Молодик ще більш підпустив носа. Запитав хмуро, в чомуж полягають ті адвокатські обовязки по думці Безхатного. Той заговорив знову:

— Тільки в тому... Запакувати на шибеницю винного, а виправдати невинного. Тобто — оборонити справедливість, боронити духу законів, не мертвих його поокремих уступів. По вашій думці повинно бути якраз навпаки. Справедливий адвокат не стане багатим, буде за те поважаним і шанованим. Але менше з тим. Ви вважаєте себе освіченою людиною. Що ви, наприклад, знаєте з світової історії, з літератури, клясичної, розуміється. Наприклад. Хто такий був Спіноза? Чули про Спінозу?

— Поет? — нерішучо сказав студент.

— Ні! — Безхатний похитав головою.

— Маляр? — підхопив інший.

— Ні! Фільософ! Отже, не знали. А хто був Міґуель Сервантес?

Студент мовчав.

— І цього не знаєте — говорив Безхатний. — Ну, про Милтона вже певно знатимете? І цього не знаєте! — додав помовчавши. — А хто такий був ґенерал Ґрент?

— Маршал цісаря Наполеона! — випалив студент.

— Милитеся! Герой війни за звільнення ніґрів з невільництва.

— Нас того зовсім не вчили! — признався молодик похмуро.

— Ну, не вчили! — заперечили його товариші. — Вчили, але то не у всіх в голові тримається. Бо до чого придасться в житті оте знання, хто був Спіноза чи Милтон?

—Правда — Безхатний потвердив. — Те знання не принесе вам ні пятки долярів, а знання всяких адвокатських клявзуль принесе може й тисячі. Однак, кожна освічена людина знати все те мусить... Погодитеся, отже, що загальна освіта стоїть тут не аж надто високо. В Европі знає все те кожний учень середньої школи. Я робітник, а знаю світову історію, історію культури, клясичну літературу, ґеоґрафію, математику. Певний, що відповім на кожне ваше питання у тих галузях.

Студенти ніяково мовчали засоромлені. Дівчата душили в собі сміх, та їхні очи всміхалися. Ні сіло ні впало — запитуваний молодик врешті відбуркнув:

— Я не зобовязаний здавати іспит перед кожним чужинцем!

— Я й не збираюся вас екзамінувати! — Безхатний відповів. — Ви самі напросилися! Ви маєте рацію, я чужинець! Тільки забули ви, що в Канаді всі народности білої раси є чужинцями, еміґрантами. Одні в першій ґенерації, інші в другій, пятій, може навіть в десятій. От і вся різниця між нами. Ви не можете сказати, що ви канадієць. Тубильцями-канадійцями можуть звати себе хіба індіяни й ескімоси. А ви чейже не походите від котрогось з тих народів? — закінчив насмішливо.

Молодь поговорилаб і можливо розійшласяб без суперечки. Безхатний говорив зрівноваженим голосом, не підвищував голосу його опонент. Але розмові прислухувалися горді батьки хлопця. Застидженні поразкою сина, ще й перед дівчатами, ввязалися й вони. За ними ввязалися інші сусіди, й сусідки, ті самі, що визнали Безхатного трохи не за анґлійця. Розмова набрала гостроти. Діймали його „форинерством". Безхатний стримував себе, хоч у ньому кипіло. Стримувався не так з уваги до гостей, як з поваги до господарів. А ті нахабніли, наче розлючені шершені. Не могли йому нічого закинути персонально, тим то всю свою їдь виливали на чужинців. Самі господарі й поважніші гості найшлися в надто прикрому становищі. Господиня старалася гостей втихомирити, сіпала за рукав і Безхатного — дай, мовляв, спокій! Виведений з терпіння він на те не зважав. Вислухавши всіх сусідських шиканів і колючок, заговорив:

— Ви, пані й панове, думали образити мене моїм чужинецтвом. Так, я чужинець, знаю, що я чужинець і на своє чужинецтво гордий! Я українець і поки мого життя українцем зістануся. Думаєте, мені то було приємно вислухувати ваших теревенів: — У вас широкий світогляд. Ви думаєте по анґлійськи. Ви поводитеся як анґлієць. Я українець, думаю й поводжуся по українськи! Шаную анґлійців, але анґлійців гідних, вирозумілих, не заїлих шовіністів! Так само шаную всіх людей, на пошану заслуговуючих, без уваги на їх народність! Я приїхав у цей край не для того, щоб мені на кожному кроці моє чужинецтво витикали! Зо всяких чужинців складається ціла Канада. Без чужинецької витривалої праці Канада недалекоб зайшла у свойому розвою. Канадійці всі, і ви і форинери — всі, що з Канадою звязали своє життя, витривало і чесно у ній працюють!

Відчитавши зарозумільці і в хотів іти до своєї кімнати. Запанував надто ніяковий настрій. До Безхатного підійшов міністер. Простягнув пачку циґареток з словами:

— Нате, закуріть! Заспокійтеся!

— Дякую! — відрізав Безхатний. — До циґареток не призвичаєний. Я закурю свойого, еміґрантського!

(Дальше буде).

МІСЯЧНИЙ ЗВІТ ГОЛОВ. СЕКРЕТАРЯ У. Н. СОЮЗУ

ЗА МІСЯЦЬ ВЕРЕСЕНЬ 1945 РОКУ.

НОВІ ЧЛЕНИ:

В. 1 Чічіла Юлія.
В. 9. Панкевич Теодор, Гевчук Марія, Вайда Ізабел.
В. 17. Пенковський Йосиф.
В. 18. Демська Анна.
В. 30. Цап Антін.
В. 39. Югас Іван.
В. 42. Молодович Павло.
В. 53. Середницький Йосиф.
В. 63. Пелць Андрій, Сич Чарлс.
В. 64. Зелінська Зіна, Струж Марія, Струж Павлина.
В. 65. Циктор Франко, Бабула Павло, Бабула Марія.
В. 70. Венгер Семен.
В. 75. Комаринська Яніна, Комаринський Богдан.
В. 89. Лесько Марта Е.
В. 90. Бродич Михайло.
В. 94. Гарас Мартин.
В. 99. Мархевка Олена, Пітяк Марія, Пітяк Варвара, Пітяк Семен.
В. 102. Дарус Теодор, Іващишин Ольга.
В. 112. Ґнот Естела Е.
В. 120. Пласконос Стефан, Козловський Йосиф.
В. 142. Левчак Франко.
В. 143. Смарацько Андрій.
В. 147. о. Хоміцький Ґреґорій.
В. 150. Яківчук Федор, Яківчук Ірина, Гуска Ненсій, Козак Верґенія Г.
В. 151. Маліновський Петро.
В. 154. Скординський Доналд А.
В. 158. Ґвязда Василь.
В. 163. Курко Катерина, Хам Елизавета
В. 165. Корнова Анна.
В. 173. Щерба Тереса
В. 176. Дороцький Мирослав.
В. 178. Ґула Михайло, Маршаль Еленора М.
В. 186. Ізер Анастазія.
В. 204. Стасюк Борис, Кромп Маргарета, Шамін Сейдій, Белак Анастазія.
В. 206. Малій Марія А.
В. 217. Мельник Михайло.
В. 219. Прокопович Петро.
В. 221. Дзіґановська Олена.
В. 223. Дрозд Марія.
В. 227. Кулинич Марія
В. 229. Михнич Йосиф.
В. 230. Косач Розалія.
В. 232. Ґаздайка Павло.
В. 243. Співак Анна, Завідовська Франка.
В. 251. Шмаґала Дмитро.
В. 258. Періґ Марія.
В. 259. Івасюк Петро.
В. 265. Дроник Лестер.
В. 266. Бедзіс Стела.
В. 286. Янощак Володимир.
В. 292. Кіянчук Едвін.
В. 296. Домбровський Станислав.
В. 303. Явчак Катерина, Копецька Зофія.
В. 309. Роман Павло, Вагнер Марія Л., Вагнер Генріетта Л., Платко Анна К., Платко Вілям С.
В. 312. Каролевська Розмарія.
В. 314. Стець Катерина, Михалько Марія.
В. 316. Новак Франко, Іванців Іван, Гнатків Катерина.
В. 319. Марковська Ріта.
В. 325. Заяко Марія.
В. 331. Романик Йосиф С.
В. 334. Ґарґай Григорій.
В. 335. Мотулка Ілько.
В. 339. Бішко Агафія.
В. 343. Ґервась Марія.
В. 347. Лабяк Йосиф П.
В. 355. Дікій Анна.
В. 361. Кучма Петро, Річардс Вілям, Сич Феня, Свігун Анна, Жико Катерина, Шарабура Микола, Дацек Франка.
В. 362. Пончек Станислав.
В. 364. Олховий Пилип Г. мол., Кінаш Мирослав.
В. 367. Пристайко Анна.
В. 369. Марлов Настуня.
В. 385. Мандик Іван П., Мандик Дженій.
В. 413. Настюк Анна.
В. 414. Гузар Стефан, Погода Тесій.
В. 427. Горбач Анна.
В. 429. Гоцько Олена.
В. 432. Коман Сава, Шафранський Микола С., Коман Анна, Федун Іван, Мирович Микола, Мирович Йосифа.
В. 444. Козачок Василина, Козачок Іван.
В. 459. Лобур Джейна.
В. 469. Недошитко Параня.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ НАНОВО:

В. 9. Ковальчук Лука.*
В. 40. Глинська Анеля.
В. 78. Фіняк Яків, Косинський Михайло.
В. 94. Джерніґан Ерсел, Кульчицький Юліян В.,* Стопчій Іван,* Стопчій Стела, Кульчицька Анеля.
В. 133. Скібяк Михайло Е.*
В. 161. Гречун Ева.
В. 277. Стефанів Юлія.
В. 304. Ґрубяк Андрій, Яремко Михайло.
В. 319. Колотило Михайло.*
В. 358. Кестранек Анна, Кестранек Реймонд.
В. 441. Касінський Антін.*
В. 445. Бойчук Володимир,* Озоґан Галя.
В. 464. Блок Лійна.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 78. Петрунцьо Іван.*
В. 108. о. Ялечко Йосиф.
В. 112. Бесядецька Катерина.
В. 206. Чагарин Вілям.*
В. 251. Бучін Іван,* Шаранська Меланія, Бучін Марія, Юнґ Евелина Д., Сорочак Еленора В., Попель Бернисa Р., Попель Стефан,* Кестранек Реймонд.* Кестранек Анна.

В. 367. Гумніцька Анна, Гумніцький Іван.
В. 427. Пласконос Зофія, Пласконос Василь.*

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ З ІНШИХ КЛЯС:

В. 135. Мовчан Катерина.
В. 221. Водянська Стефанія.
В. 316. Зарецький Михайло.*
В. 325. Дикій Іван.*

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ ЗІ СТАРОГО ДО НОВОГО РОДУ ОБЕЗПЕЧЕННЯ:

В. 262 — 1 член.

ЧЛЕНИ СУСПЕНДОВАНІ:

В. 10. Міадорф Юлія.
В. 29. Чернецький Іван.
В. 33. Харидчак Ізабела Н.
В. 39. Майкович Петро.*
В. 55. Папеш Стефан.*
В. 64. Струж Михайло.*
В. 78. Вдовяк Антонина.
В. 79. Орищин Текля.
В. 90. Данів Іван І.
В. 94. Ґеник Тійній Дж.
В. 96. Шверч Дженій, Вайт Ольга.
В. 102. Подлужний Йосиф.*
В. 146. Машевка Анна.
В. 204. Гуловський Юрій.
В. 230. Присташ Анна М.
В. 247. Процак Стефан.*
В. 248. Задорожний Йосиф.*
В. 314. Паровська Марія, Паращук Павло.*
В. 316. Костецький Йосиф.*
В. 319. Борута Чарлс.*
В. 325. Чупа Наталія.
В. 361. Мірус Яків, Мірус Вілям,* Мірус Меймій.
В. 362. Педрик Естер.
В. 390. Чучелов Юлія.
В. 427. Ґороденчук Лена.
В. 445. Сухецький Юліян,* Вахняк Дмитро,* Гричук Анеля, Москаль Володимир,* Кучер Маріян.*
В. 464. Яцента Юлія.
В. 474. Возняк Петро.*
В. 478. Сімків Тарас.

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 291. Бесядецька Катерина, Каня Володимир,* Каня Стефан, Каня Анна.
В. 348. Гаркавій Стефанія.
В. 350. Соцінець Іван 2, Соцінець Ева.
В. 358. Кестранек Реймонд, Кестранек Анна, Шаранська Меланія.
В. 369. о. Андрушків Володимир.
В. 397. Личак Семен.
В. 441. Хам Галя.
В. 457. Романик Анна.

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ ДО ІНШИХ КЛЯС:

В. 135. Мовчан Катерина.
В. 221. Водянська Стефанія.
В. 316. Зарецький Михайло.*
В. 325. Дикій Іван.*

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ ДО НОВОГО РОДУ ОБЕЗПЕЧЕННЯ:

В. 262 — 1 член.

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ З ЗВОРОТОМ В ГОТІВЦІ:

В. 25. Ревюк Омелян мол.*
В. 91. Козак Михайло.
В. 147. Горболевич Зофія.
В. 277. Маґера Анна М.
В. 319. Берфелт Ольга.
В. 397. Стогрин Володимир.*
В. 401. Ломок Семен.*
В. 406. Мартін Тереса.
В. 411. Капустинська Анна.
В. 414. Салдібар Анетта, Салдібар Петро С.*
В. 462. Козаченко Мирослав, Козаченко Марія.
В. 477. Драгущук Андрій.*

ЧЛЕНИ ПОМЕРЛІ:

В. 1. Габура Никифор.
В. 51. Крекота Катерина.
В. 123. Задолинний Петро.
В. 129. Ярська Розалія.
В. 130. Папик Григорій.
В. 163. Шостак Йосиф.
В. 170. Козар Павло.
В. 175. Кічпан Андрій.
В. 177. Маґеровський Микола.
В. 186. Офса Анна.
В. 221. Тремба Іван.
В. 229. Калакука Теодор
В. 245. Кушнір Василь.
В. 335. Пакош Міцел.
В. 361. Пула Евген.
В. 368. Ґжибовська Агнеся.
В. 383. Андрусів Михайло.
В. 405. Даншанин Андрій.
В. 437. Віскум Анна.
В. 444. Гуменюк Михайло.

ЗІСТАВЛЕННЯ:

З початком вересня 1945 р. було в У. Н. Союзі певнолітних членів	33,793
В місяці вересні 1945 р. принято нових	125
В місяці вересні 1945 р. принято наново	27
В місяці вересні 1945 р. принято з переступними листами	17
В місяці вересні 1945 р. принято з інших кляс обезпечення	4
В місяці вересні 1945 р. принято зо старого роду обезпеч.	1
Разом	33,967
В місяці вересні 1945 р. суспендовано	35
В місяці вересні 1945 р. відійшли з переступними листами	16
В місяці вересні 1945 р. відійшли до інших кляс обезпеч.	4
В місяці вересні 1945 р. відійшли до нового роду обезпеч.	1
В місяці вересні 1945 р. відійшли зо зворотом у готівці	14
В місяці вересні 1945 р. відійшли на безплатне продовж.	—
В місяці вересні 1945 р. відійшли на виплачене обезпеч.	—
В місяці вересні 1945 р. відійшли з виплаченим обезпеч.	1
В місяці вересні 1945 померли	20
Разом	91
З кінцем місяця вересня 1945 р. в У. Н. Союзі було дорослих членів	33,876

ЗІСТАВЛЕННЯ ЗГІДНО З КЛЯСАМИ І СУМАМИ ОБЕЗПЕЧЕННЯ:

СТАРИЙ РІД:

В клясі А.	на $ 250	5
В клясі АА.	на $ 500	91
В клясі В.	на $ 750	16
В клясі С.	на $1000	184
В клясі В.В.	на $1500	6
В клясі С.С.	на $2000	2

НОВІ РОДИ:

Обезпечення платне по смерти з вкладками до 70 року життя

В клясі О- 500	на $ 500	473
В клясі О-1000	на $1000	326
В клясі О-1500	на $1500	4
В клясі О-2000	на $2000	2

Обезпечення платне по смерти з вкладками протягом 20 літ.

В клясі Р- 500	на $ 500	4,533
В клясі Р-1000	на $1000	2,788
В клясі Р-1500	на $1500	27
В клясі Р-2000	на $2000	21
В клясі Р-2500	на $2500	2
В клясі Р-3000	на $3000	3

Обезпечення платне за життя з вкладками протягом 20 літ. (Ендавмент).

В клясі Е- 500	на $ 500	3,063
В клясі Е-1000	на $1000	1,255
В клясі Е-1500	на $1500	26
В клясі Е-2000	на $2000	16
В клясі Е-3000	на $3000	3

Нове обезпечення на ціле життя для нових членів

В клясі W- 250	на $ 250	2
В клясі W- 500	на $ 500	4,376
В клясі W- 750	на $ 750	1
В клясі W-1000	на $1000	3,808
В клясі W-1500	на $1500	41
В клясі W-2000	на $2000	17
В клясі W-2500	на $2500	1
В клясі W-3000	на $3000	3
В клясі W-різні суми		83

Нове обезпечення на ціле життя для давних членів.

В клясі Т- 100	на $ 100	5
В клясі Т- 250	на $ 250	179
В клясі Т- 500	на $ 500	3,693
В клясі Т- 750	на $ 750	540
В клясі Т-1000	на $1000	8,035
В клясі Т-1500	на $1500	193
В клясі Т-2000	на $2000	53
Разом		33,876

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ

НОВОВПИСАНІ ДІТИ:

В. 11. Балиш Річард Р., Сандак Розмарія, Сандак Дорота А.
В. 42. Молодович Авґуст.
В. 49. Обельницька Надія М.
В. 54. Ґура Антін М.
В. 55. Станкевич Вілям М.
В. 64. Куча Каролина, Бурній Михайло.
В. 75. Філь Пилип, Левіцький Іван А., Комаринський Ернест Е., Дзювел Шерол Л., Левіцький Михайло, Левіцький Ярослав.
В. 78. Клепчик Петро.
В. 87. Максимик Лусіль А.
В. 90. Лупацій Михайло М., Мішалко Іван С.
В. 94. Ґруден Іван Й.
В. 99. Пітяк Юрій, Пітяк Йосиф, Пітяк Тереса.
В. 106. Чергавий Рута А.
В. 120. Бар Теодора.
В. 125. Недогін Едвард Л., Недогін Патрися А.
В. 130. Бундза Роман С.
В. 133. Лесняк Іванна Ф.
В. 137. Ґабріел Стефан Т., Ґабріел Іван Д.
В. 150. Даниців Дайана А., Бравн Джойс І.
В. 151. Маліковська Донна Л.
В. 155. Чумер Марія.
В. 156. Подоляк Андрій К.
В. 163. Сапелюк Ненсій, Пасковська Іванна.
В. 165. Бобак Давид Н.
В. 170. Грабар Петро Т.
В. 180. Гарт Стефанія Л.
В. 201. Поста Іван, Поста Григорій.
В. 204. Микитен Кароля А. 2, Ковалюк Дженета, Олесницький Марко І.
В. 206. Малій Памела С., Колісник Патрися.
В. 217. Давис Іван, Давис Варвара.
В. 222. Романовський Роналд П.
В. 223. Мельник Джеймс Й., Навола Чарлс, Навола Кароля А., Русик Марія, Капустинський Ярослав, Ашман Вілям П., Ґжибовський Річард.
В. 230. Стахура Роберт М.
В. 252. Маґаць Іванна Л.
В. 259. Івасюк Павло мол., Пітула Річард.
В. 268. Міхалюк Іван В.
В. 285. Челак Петро, Челак Павло, Челак Юрій.
В. 305. Коделок Марілій, Коделок Йосиф, Коделок Ілейна, Коделок Перла, Коделюк Розалія, Коделюк Франко.
В. 309. Вагнер Олександер Ф., Платко Павло А., Вагнер Микола Л., Вагнер Річард В., Вагнер Лайна Л., Вагнер Бетій Л., Ґосько Михайло Й., Кінаш Ґералдина, Кохан Теодор М., Ґоско Едмонд Н., Ґоско Теодор П. П., Варян Дженетта, А., Ґрейнджер Ширлій А., Варян Битій Л.
В. 312. Хміль Таня 2.
В. 330. Шумлянський Річард М.
В. 332. Мазепа Михайло Ф.
В. 336. Рімар Стела К
В. 341. Джіш Ольга, Джіш Орест.
В. 347. Лабяк Калина А.
В. 356. Жураковський Елмер С., Жураковський Петро, Журяковський Йосиф С., Жураковський Едвард.
В. 361. Олексів Ярослав Д., Дайсак Зофія, Жико Вілям, Дмитришин Данило Т., Тибор Мирон Ів.
В. 367. Боден Ненсій А., Сеймор Сандра А.
В. 370. Колесник Катерина.
В. 383. Павлишин Іванна.
В. 388. Мицик Омелян Б.
В. 389. Теслюк Тома Р.
В. 397. Москурак Тілій.
В. 414. Тафт Лувіс Е., Вітовський Андрій, Марино Марта А., Марино Паскалій П.
В. 428. Барчук Катерина.
В. 432. Гірняк Борис В., Ґузіль Елизавета, Волошин Ореста, Волошин Надія, Ткачук Лусій, Волошин Петро Р., Петраш Богдан В., Ґузіль Алиса Д., Стрілець Богдан, Стрілець Володимир, Кошан Мирослав, Кошан Леся, Кошан Ярослав, Пронич Ярослав І., Демницька Віра, Демницька Богданна, Пронич Марія, Кучер Анна А., Гасюк Леся, Чайковська Альбанія С., Гаврилюк Михайло Е., Гасюк Олекса, Мороз Володимир І., Гаврилюк Ольга, Труба Роналд І., Джексон Едвард В.
В. 446. Манчуленко Петро.
В. 458. Муха Володимир.
В. 461. Шелестовська Анна, Шелестовський Юрій, Скляр Дженій
В. 464. Турецький Леся В.

НАНОВО ПРИНЯТІ ДІТИ:

В. 252. Немінська Аніта, Немінська Арлина, Немінська Анетта М. Немінська Амелія.
В. 277. Турінський Іван, Стефанів Марія А.
В. 319. Колотило Іван, Колотило Варвара.
В. 361. Кокс Джойс.
В. 429. Подоляк Теодор, Подоляк Марія, Подоляк Параска.
В. 445. Каптій Володимир, Каптій Ярослав І.
В. 464. Блок Іван.

ДІТИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 251. Кестранек Михайло Р., Кестраник Марія А., Демкович Олекса Н., Федик Арлина, Попель Кароля Л., Бучін Флоренса, Бучін Варвара А., Шаранська Марія А., Юнґ Бетій Дж., Юнґ Річард Л., Юнґ Роналд Д., Юнґ Каролина Р., Попель Роналд Д., Кестранек Річард, Комарек Марія Дж., Комарек Річард С.
В. 427. Пласконос Володимир 2.
В. 445. Кутній Евген О. 5, Гоменюк Данило Р.

ДІТИ ПРИНЯТІ З ІНШИХ КЛЯС.

В. 325. Гуменій Варвара М.
В. 432. Шафранський Володимир.

СУСПЕНДОВАНІ ДІТИ:

В. 1. Полиняк Тома.
В. 17. Філіпс Меланія.
В. 39. Старусняк Роналд, Старусняк Роберт.
В. 74. Базалінський Никифор.
В. 78. Вдовяк Франка, Вдовяк Юрій.
В. 96. Гаркус Оліва Д.
В. 147. Онусканич Розалія М.
В. 230. Гарасим Бріджет А.
В. 276. Дзерин Каролина М.
В. 304. Кураш Іван.
В. 314. Паращак Катерина.
В. 319. Клап Василь.
В. 357. Міхаловський Іван.
В. 362. Педрик Росел А., Педрик Елейна М.
В. 376. Пелешак Катерина.
В. 385. Бойко Роберт В.
В. 406. Юхник Евгенія.
В. 415. Біло Марія К., Біло Лусіл С.
В. 427. Волянюк Петро В., Самолюк Райса.
В. 464. Франків Вілям Р.
В. 478. Строцин Ірина, Строцин Лакарій.

ДІТИ, ЩО ВІДІЙШЛИ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 58. Конович Стефан П., Конович Микола мол.
В. 439. Кутній Евген О. 5.
В. 441. Гоменюк Данило Р.
В. 445. Бозок Надія.

ДІТИ, ЩО ВІДІЙШЛИ ДО ІНШИХ КЛЯС:

В. 325. Гуменій Варвара А.
В. 432. Шафранський Володимир.

ДІТИ, ЩО ВІДІЙШЛИ ДО СТАРШИХ ЧЛЕНІВ У. Н. С.:

В. 9. Вайда Елизавета, Панкевич Теодор, Гевчук Марія.
В. 17. Пенковський Йосиф.
В. 18. Зопко Анна.
В. 30. Цап Антін.
В. 39 Югас Іван.
В. 53. Середницький Йосиф.
В. 64. Струж Марія, Струж Павлина, Зелінська Зіна.
В. 65. Бабула Павло, Циктор Франко, Бабула Марія.
В. 89. Лесько Марта Е.
В. 90. Бродич Михайло.
В. 94. Гарас Мартин.
В. 99. Мархевка Олена.
В. 102. Дорош Теодор, Іващишин Ольга.
В. 120. Пласконос Стефан.
В 142. Левчак Франко.
В 143 Смереко Андрій.
В. 158. Ґвязда Василь.
В. 165. Корнова Анна.
В. 173. Щерба Тереса.
В. 176. Дороцький Мирослав.
В. 178. Ґула Михайло, Маршаль Еленора.
В. 217. Мельник Михайло.
В. 219. Проконович Петро.
В. 221. Джиґановська Олена.
В. 223. Дрозд Марія.
В. 229. Михнич Йосиф.
В. 243. Співак Анна, Завідовська Франка.
В. 258. Періґ Марія.
В. 292. Кіянчук Едвард.
В. 296. Домбровський Станислав.
В. 312. Каролевська Розмарія.
В. 316 Новак Франко, Іванців Іван.
В. 319. Марковська Ріта.
В. 339. Бішко Агафія.
В. 369. Мала Настуня
В. 414. Гусар Стефан, Погода Тесій.
В. 429. Гоцькоп Олена.
В. 459. Лобур Джейна.

ДІТИ, ЩО ВІДІЙШЛИ ЗО ЗВОРОТОМ У ГОТІВЦІ:

В. 112. Пацула Олена.
В. 150. Гуска Федора.
В. 347. Горін Павлина.

ПОМЕРЛІ ДІТИ:

В. 242. Тгорик Давид Я.

ЗІСТАВЛЕННЯ:

З початком вересня 1945 р. було в У.Н.Союзі дітей членів	11,463
В місяці вересні 1945 р. принято нових	148
В місяці вересні 1945 р. принято наново	18
В місяці вересні 1945 р. принято з перестуними листами	24
В місяці вересні 1945 р. принято з інших кляс обзпечення	2
Разом	11,655
В місяці вересні 1945 р. суспендовано	27
В місяці вересні 1945 р. відійшли з переступними листами	9
В місяці вересні 1945 р. відійшли до старших членів У. Н. Союзу	49
В місяці вересні 1945 р. відійшли до інших кляс обезпеч.	2
В місяці вересні 1945 р. відійшли зо зворотом у готівці	3
В місяці вересні 1945 р. відійшли на виплачене обезпеч.	—
В місяці вересні 1945 р. відійшли на безплатне продовж.	—
В місяці вересні 1945 помирли	1
Разом	91
З кінцем місяця вересня 1945 р. в У. Н. Союзі було дітей членів	11,564

ЗІСТАВЛЕННЯ ЗГІДНО З КЛЯСАМИ МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ:

В клясі 1-ший	на $500	4,316
В клясі 2-гій	на $400	1,288
В клясі 3-тій	на $100	2,344
В клясі 4Р	на $ 250	50
В клясі 4Р	на $ 500	1,395
В клясі 4Р	на $1000	345
В клясі 5Е	на $ 250	208
В клясі 5Е	на $ 500	1,344
В клясі 5Е	на $1000	274
Разом		11,564
З кінцем місяця вересня 1945 р. в У. Н. Союзі було всіх обезпечених		45,440

У В А Г А,

яку кожний відділовий урядник і член У. Н. Союзу повинен прочитати і відповідно до неї застосуватись.

Ті повнолітні члени та члени молодечого департаменту, що тут проголошені в рекордовім звіті за вересень 1945 року суспендованими, можуть бути приняті наново в члени У. Н. Союзу, якщо зголосяться до секретарів своїх відділів і заплатять за час суспензи залеглі вкладки, як це постановляє статут організації; інакше, вони будуть позбавлені всіх членських прав, запомог і привілеїв, з винятком тих прав, які є застережені грамотою і статутом. Тесаме відноситься також до тих членів, які впродовж вересня 1945 р. взяли переступні листи й ще досі не зголосилися з ними до інших повноправних відділів У. Н. Союзу.

Д. Галичин, гол. секретар

УВАГА! НЮ ЙОРК, Н. Й., І ОКОЛИЦЯ!

ТЕАТРАЛЬНИЙ ГУРТОК „П Р О М І Н Ь"

відограє в користь УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВ. ГОМАДИ оперету в 3. діях

„ЧОРНОМОРЦІ"

В НЕДІЛЮ, 28. ЖОВТНЯ (OCTOBER 28, 1945)

В САЛІ ПАРОХІЯЛЬНІЙ

334 Іст 14-та вулиця Ню Йорк, Н. Й.

По виставі ЗАБАВА з ТАНЦЯМИ

Поч. точно в 6. год. ввечір. — Вступ тільки 50 центів!

Вельмишановні Громадяни! Маємо честь запросити Вас прийти на це представлення й на забаву, яку уряджується в перше, в Осінному Сезоні. Ми більше як певні, що будете вдоволені гарним представлєнцям, та гарно забавитесь! Приходіть на час і знайомих приведіть! За гарну та веселу забаву ручить — **Комітет.**

МАЙНЕРСЬКИЙ „БОС".—Це Джан Л. Луїс, предсідник Майнерської Юнії Злучених Держав. Фотографію знято в Вашинґтоні, коли надходило до відкликання майнерського страйку.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРҐАНІЗАЦІЙ

МІСТО НЮ ЙОРК.

Приходіть на віче!

На неділю 28. жовтня заповіджене українське віче в Купер Юніон Гол при 3 евеню й 8 вулиці в Ню Йорку. Година вигідна, бо 2 сполудня. Обєднаний Комітет подбав про бесідників і про відповідне заокруглення програми.

Часи такі, що ніхто із свідомих громадян не може сказати, щоби не було про що говорити, бо є такі важні справи, що трапляються раз на століття, а такі далекосяглі, що їх наладнання матиме вплив на історію людства. Щож більше можна сказати про предмет, який повинен бути порушений на вічу?

Але можна сказати дещо про громаду, для якої віче уладжується. Це найчисленніша громада в Злучених Державах. Вона теж має найбільший досвід в громадських справах. Вона має й минувшість, яку записано в історії розвитку українського руху. Крім цього тут багато товариств, орґанізацій, провідних людей.

Попри те довкруги Ню Йорку багато інших громад, які не мають центрального положення, а зате громадянам легко дістатися до Ню Йорку. Отже і Бруклин і цілий Лонґ Айленд, і Йонкерс з Вест Честером, і Джерзі Сити з Нюарком і околицею метрополітальної округи з Ню Джерзі і всі ті Бейони, Елизабети, Стейтен Айленди, Картерети та Перт Амбої чи ще й інші. Це такий резервуар людей, що саля Купер Юніону повинна бачити тільки людей, як бачила тоді, коли в ній промовляв безсмертний визволенець поневолених, Аврам Линколн. Чи це не повинно вистарчити усім для заохоти прийти на віче в неділю в 2. годині сполудня?

Р-р.

ПОШУКУЄМО 343 ЖЕРТВОДАВЦІВ по $100

НАДЗВИЧАЙНА КАМПАНІЯ „СВОБОДИ" НА ДОПОМОГУ УКРАЇНСЬКИМ ЖЕРТВАМ ВІЙНИ

„Свобода", орган Українського Народного Союзу, свідома того, що її читачі та члени і відділи У. Н. Союзу були завжди прикладом жертвенности в кожній гуманітарній акції американських українців, закликає їх тепер до активної та жертвенної участи в проголошеній отсим надзвичайній кампанії, якої ціллю є знайти 500 жертводавців (осіб, товариств, чи відділів), з яких кожний зложив би одноразово не менше як $100 на допомогу найнещасливішим з нещасливих — українським жертвам війни.

Дальші жертви в цій надзвичайній кампанії „Свободи" на допомогу українським жертвам війни зложили:

157) Гнат Тепер, Вунсакет, Ровд Айленд	$ 100.00
Попередно проголошено	15,650.00
Разом	$15,750.00

ХТО НАСТУПНИЙ?

Дальші жертви — по сто долярів чи більше — просимо слати чеками чи поштовими переказами, виписаними на „Свободу", на таку адресу:

SVOBODA

P. O. BOX 346 JERSEY CITY 3, N. J.

РОБІТНИЦІ Й РОБІТНИКИ

Як шукаєте за працею, або хочете змінити цю, що тепер маєте, на кращу, то зголосіться до тих підприємств, котрі подають оголошення за робітницями й робітниками в „Свободі". Зголошуючись у них скажіть їм виразно, що ви читали їхні оголошення в нашій часописи.

УВАГА! НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

ТЕАТРАЛЬНИЙ ГУРТОК „КАЛИНА"

під управою М. Іванова

:—::—: ставить для :—::—:

ОРҐАНІЗАЦІЇ НЕСЕННЯ НЕГАЙНОЇ ПОМОЧІ

ОПЕРЕТУ — „ВАСИЛЬ І ГАЛЯ"

В СУБОТУ, 27. ЖОВТНЯ (OCTOBER 27, 1945)

В ГАЛІ УКР. ПРАВОСЛ. ГРОМАДИ

334-336 Іст 14-та вулиця в Ню Йорку.

По представленню БАЛЬ

Початок точно год. 7:30 ввечір. Вступ 65 ц.

УВАГА! ПРОВІДЕНС, Р. АЙ., І ОКОЛИЦІ! УВАГА!

СТАРАННЯМ УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕРКОВНОЇ ГРОМАДИ

:—::—: відбудеться :—::—:

ВЕЛИЧАВИЙ КОНЦЕРТ

у R. I. SCHOOL OF DESIGN AUDITORIUM

SUNDAY, OCT. 28, 1945, at 4 p. m.

Presented by MYCHAYLO HOLYNSKY, famous Ukrainian tenor, and The R. I. CONSERVATORY OF MUSIC TRIO, violin, violincello and piano.

Просимо прийти численно з **Бостон, Вунсакет, Фол Рівер, Кромтон, Потакет, Менвил,** та інших околиць. Концерт буде даний славними артистами. Хто прийде не пожалує. По концерті просимо загостити на салю, де буде **щире приняття на Public St.** близько нашої церкви.

Комітет Концерту.

Увага! Ню Йорк, Н. Й., і околиця!

СТАРАННЯМ СПІЛЬНОГО КОМІТЕТУ: УКР. ПРАВ. АВТОКЕФАЛЬНОЇ ЦЕРКВИ, УКР. ПРОТЕСТАНТСЬКОЇ ЦЕРКВИ, БРАТСТВА СВ. ВОЛОДИМИРА, СТАРШОГО І МОЛОДШОГО СЕСТРИЦТВА, ЦЕРКОВНОГО ХОРУ, ОБОХ ГРОМАД, ГУРТКІВ МОЛОДІ та дружніх Орґанізацій, які містяться при Укр. Прав. Громаді, влаштовується:

ВЕЛИКЕ ЛИСТОПАДОВЕ СВЯТО

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 4. ЛИСТОПАДУ (NOVEMBER 4th, 1945)

В ГАЛІ УКР. ПРАВ. ГРОМАДИ, 334 СХІД 14-та ВУЛИЦЯ В НЮ ЙОРКУ

З ТАКОЮ ПРОГРАМОЮ:

Служба Божа з проповіддю, в год. 10:30 рано; Панахида в 12:30, в Укр. Прав. Церкві. Молитовне Богослужіння в Укр. Протестантській Церкві, в год. 5:30 вечором. Вечором, в годині 8-мій, розпічнеться:

СВЯТОЧНИЙ КОНЦЕРТ

якого багату програму виповнять Хори: — **Хор мішаний, жіночий і Рідної Школи,** під управою **Всеч. о. Ю. Цукорника,** та **Хор Укр. Протестантської Церкви** під дірігентурою **проф. Ю. Кириченка. — Святочні промови** виголосять в українській мові **п. Е. Ляхович** а в англійській **Всеч. о. В. Буката.**

Вступ на Концерт ВІЛЬНИЙ. Підчас Концерту переведеться збірку на допомогу повоєнним жертвам.

Шановні Громадяни! Сучасна хвиля вимагає від нас гідної пошани для тих, що віддали своє життя в обороні Божих і людських прав. Тому просимо зібратися численно, і, на час!

Всіх Вас витає щиро — **Святочний Злучений Комітет.**

Праця для жінок і мущин WANT ADS

Classified Department—BErgen 4-0237—BRyant 9-0582

ПОТРІБНО МУЖЧИН

Мужчин, 18—40, пост. робота, оверт., 75 ц. на годину, фабрика дерев. виробів. **Jewel,** 201 Front St., Brooklyn

СТОРОЖА ДОМУ
Приемні робітничі умовини
ДОБРА ГОДИННА ПЛАТНЯ
Праця на стації літаків
TRANS CONTINENTAL
& WESTERN AIR, Inc.
Hangar 6, La Guardia Field

ТУЛМЕКЕРІВ
до пластичних форм
49 год. тижн., час і пів понад 40 год.
Fidelity Tool Company
21 S. Essex Ave., Orange, N. J.
Тел. Orange 4-5409

Портерів—пост. роб., $38 тижн., год. 5—1 вночі. Голос. **15 Whitehall St.,** Room 210. between 4—5 P. M.

ПОТРІБНО МУЖЧИН

КУХОННИХ ПОМІЧНИКІВ І ДІШВОШЕРІВ
Приемні роб. умов. на стації літаків Модерне урядження. Нагод. на аванс Голоситься денно 9—12; в суб. рано
TRANS CONTINENTAL
& WESTERN AIR, Inc.
Hanger 6 — La Guardia Field

Портер-Гендімен, $125 місячно і кімната, 37-20 81 Street, Jackson Heights, Long Island. Ha. 4-9460.

Фінішерів
в склепі мужеських убрань
Постійна робота, добра платня
Phillips
1450 Broadway, N. Y. City

КУПУЙТЕ БОНДИ ПЕРЕМОГИ

ПОМИЛОЧКА

Сьогодня день вже у нас який? Середа, мабуть. Ну так, середа. А то в понеділок було. В понеділок народ у нас мало зо сміху не згинув. Бо вже дуже інтересно було. Помилка вийшла.

Головно, що народ у нас на фабриці увесь грамотний. Першого з краю розбуди, скажім, у ночі і застав його призвище своє написати — напише, сукин син, хоч дві три букви пропустить, а напише. На те ми доганяли і переганяли Европу.

Бо трійка у нас була виділена дуже очайдушна. За три місяці ліквідувала всю неграмотність. Звичайно, отстали деякі не дуже спосібні. Плутали свої призвища. Гусак, наприклад, плутав. То „си" не там напише, то розчерк не в тому місці пустить, то букву „иг" забуде. Ну, а останні давали собі раду.

І ось при такому то загально-культурному рівні такий, уявіть собі, нікчемний випадок.

Головне те, що касієр Еремій Миронович випадково замітив. У суботу, скажім, виплата, а в понеділок проглядає, чи не перерахувався.

Цокає він на рахівниці і нагло бачить в списку хрестик. Довкруги підписи, а тут у рубриці — хрестик.

„Як хрестик, — думає касієр. — Чому хрестик?"

Чому це хрестик, раз грамотність зовсім ліквідована на 100% всі підписуватись можуть?

Глянув касієр, бачить — напроти призвища „Хлібогриз" стоїть хрестик.

Касієр бухгалтерові — хрестик, мовляв. Бухгалтер секретареві, секретар далі.

Розмови пішли по майстернях: ось так трійка! За такий, мовляв, час грамотність не могли зліквідувати.

Пред-управ-ком біжить до каси, вертиться. Глядять. Так, бачать, — хрестик напроти Хлібогриза.

— Що це за Хлібогриз? — питають. — Чому Хлібогриз не ліквідований? Чому це всі грамотні й освічені, а один Хлібогриз пропадає в дебрях незнання і темряви? І як це можна? І чого трійка доглядала і яким робом думала?

А трійка стоїть тут же і плечима здвигає.

Покликали Хлібогриза. А він кваліфікований токар. Іде нерадо.

Питають його:

— Грамотний?

— Грамотний, — каже.

— Можеш, — питають — призвище підписувати?

— Можу, — каже. — Три, каже, місяці ліквідували.

Пред-управ-ком руками розводить. Трійка плечима здвигає. А касієр список подає.

Дали список Хлібогризу. Питають:

— Хто підписував хрестик?

Дивився, приглядався Хлібогриз.

— Так, каже — почерк мій. Я писав хрестик. Пяний був дуже. Не міг призвища вивести.

Тут сміх кругом піднявся.

Трійку всі вітають — мовляв, не підвели. Хлібогризу руку стискають.

— Ну, — кажуть — як гора з плечей. А ми думали, що ти, Хлібогриз, до цього часу, як сліпий бродиш в темряві...

А за другу половину місяця, при всій своїй грамотности, Хлібогриз знову по-пяному вивів хрестик. Та тепер уже ніхто не дивувався. Бо — привикли. І знали, що чоловік грамотний, що досягнув вершка соціяльної культури.

М. Зощенко.

С. МУСІЙЧУК

ЙДЕ ХМАРА ОСІННА

Йде хмара осінна,
Чорна і грізна,
Звідки вість не прийде,
Все сумна, сумна.

Розсипався рід наш
По всіх чужинах
А там, в Україні,
Чогось мов цминтарна
Одна тишина.

Чогож затих степ наш
І гори, Дніпер,
Чому Чорне море
Не грає тепер?

Чи дух наш козацький
На віки завмер?
Чи демон пекельний
Холодні крила
Свої розпростер?

* * *

Не вмер дух козацький!
Наш степ лиш притих.
Надслухує Дніпро
Тих громів грізних,

Що ось-ось заграють
У хмарах страшних
І двигнуться гори,
І затопить Море
Демонів лихих!

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. Я ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

КОШИКОВІ КАЛЕНДАРІ
НА 1946 РІК
У гарних кольорах.
ХРИСТОС НА ГОРІ ОЛИВНІЙ
МАТІР БОЖА
РІЗДВО ХРИСТОВЕ
ЗИМОВИЙ ВИД
ОСІНЬ НА ФАРМІ

Календаріом друковане українською мовою.
Свята означені читким червоним друком.
Ціна 50 ц. один.
Належитість треба посилати разом з замовленням:
„SVOBODA"
P. O. BOX 346
JERSEY CITY 3, N. J.

ЧОРНА БІРЖА ДАЛІ ФУНКЦІОНУЄ В БЕРЛІНІ.—Останні гострі міри, що мали зліквідувати чорний ринок в Берліні, таки, як бачимо на образку, далі існує. Бачимо американського вояка, як добиває торгу з советським за годинник. Звичайні годинники продаються за яких $200. Советські вояки платять ту ціну дуже радо.

Брехня й терор—така природа советської влади

Продовження зо ст. 2-гої)

ветські заводи. Що тут змінилося? — Зовні ніщо не змінилося. Робітник як був робочим, таким і залишився. Господарем на заводі він не став, прибутків до кишені собі не клав. Але коли глибше придивитись до робочого питання, то побачимо, що робітник попав у неволю: позбувся політичних прав, а економічні умови його погіршали.

За капіталістичного ладу робітник має в своїх руках сильну зброю проти фабриканта або заводчика. Робітник може оголосити фабрикантові страйк і домагатися своїх інтересів. Таке право робітника за експльоаторського капіталістичного ладу. А чи міг би в Совдепії робітник страйкувати? — Ні. Він навіть думати про це не має права, бо це вже „контрреволюція".

Виходить, що советський лад для робітника гірше капіталістичного, бо советська влада позбавила робітника його політичного права, що він його здобув за буржуазного ладу.

За капіталістичного ладу робітник має право покинути свого господаря й піти працювати на інший завод, до другого господаря. А що було в Советському Союзі? — У Совдепії видано у грудні 1938 року особливий закон, що забороняє робітникові залишати завод; адміністрації заводу забороняється приймати робітника без довідки, що попередній завод його відпускає. Свавільне залишення заводу звалося „летунством", а робітник — „летуном", і за це його карали.

Виходить, що в пролетарському Советському Союзі, де влада належить робітникам та селянам становище робітниче гірше, ніж за капіталізму.

За кріпацтва, щоб розвинути промисловість на Уралі, царський уряд Петра І. закріплював за заводом робітників, втікачів-селян, засуджених на заслання, і піти звідти за своїм бажанням вони не мали права.

А згаданий советський закон 1938 року про „летунство" — не те саме закріплення робітника за заводом, як і за кріпацтва? — Те саме.

Інакше кажучи, советська робітничо-селянська влада поставила свого робітника в становище кріпака початку XVIII. століття, тобто відкинула його щодо правового становища на два століття назад.

Але ось у скорому часі, за виданим у грудні 1938 року законом про „летунство", вийшов у квітні - травні 1939 року закон про спізнення на роботу. Судити не тільки робітника за спізнення, але й директора заводу, коли він не віддавав того робітника до суду.

Наче град з неба, так посипались на голови советських громадян присуди про примусову працю за спізнення на роботу. Всі трудящі Советського Союзу застогнали.

А те, що тепер у Советському Союзі секретарям заводських партійних комітетів дано право карати робітника своєю владою, без суду, хіба це не та сама неволя, що й за кріпаччини? — Та сама, бо секретар партосередку на заводі, як поміщик у свойому маєтку, карає своїх робітників своєю владою, без суду.

За експльоаторського капіталістичного ладу робітники мають свої профспілки, свою пресу, своїх депутатів у парляменті, які обстоюють інтереси робітника, організують і керують страйками. Чи так у Совдепії? — Ні, советські профспілки, преса й депутати — все брехня й обдурювання, а не оборонці інтересів робітника. Советські профспілки ставлять своєю метою виховати із членів таких же сексотів, підлабузників і холуйських виконавців волі большевицької влади, як і всі інші уряди комуністичної влади. Таке правне становище робітників „в єдиній у світі робітничо-селянській державі".

А подивіться, які методи праці на советських підприємствах! Такими методами є: соцзмагання, соцумови, соцзобовязання і, нарешті, славнозвісна „стахановщина". Що це за методи роботи? — Це система визиску специфічно советської вигадки. А чи відомо вам, що не Стаханов видумав свою „стахановщину", а большевицький уряд придумав її, опрацював, а Стаханову тільки доручив виконати? Стаханов виконав розпорядження влади, завдячуючи виключно сприятливим умовам, що йому для цього створено, і став „героєм праці", а робітник зазнав нової, ще тяжчої форми визиску.

А ось колишній голова ВУЦВК-у на Україні Петровський так розповідає про свою роботу у капіталіста-заводчика на заводі в Січеславі (Дніпропетровськ):

„Пущу, бувало, токарний варстат на холостий хід та й піду собі по цехах гуляти, розносити нелегальну літературу або агітувати". Виходить, що коли Петровський був робітником, то псукав варстат на холостий хід і прогулювався собі по цехах, а коли став головою робітничого уряду, то позбавив робітника права агітувати, права страйкувати, права мати свою пресу, свої профспілки, запровадив стахановську експльоатацію й поставив свого брата-робітника у гірше становище, як за капіталістичного ладу. Так отака-то „пролетарська" держава з СССР!

(Дальше буде).

IVAN FRANKO'S "MOSES"
Trans. by Waldimir Semenyna
With a biographical sketch of
Ivan Franko
by Stephen Shumeyko
Price 50 cents

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

Нюарк, Н. Дж. — Допис у „Свободі" з 18. жовтня п. н. „З ювилею громадян на допомогу", має бути про ювилей „громадянки", п-ні Катерини Руґеро. До збірки на допомогу українським жертвам війни промовляв п. Т. Каськів, а збірку передано касієрови і переслано до Зл. У. А. Допомогового Комітету в Філядельфії.

ШКІЛЬНІ КНИЖКИ

КУПІТЬ ЇМ ПОТРІБНІ КНИЖКИ!

Не досить післати дитину до школи. Треба їй ще дати книжки, без котрих вона не може навчитися читати, а потім книжки, щоби заохотили її читати.

Ось Вам вибір таких книжок для дітей:

ПЕРША КНИЖЕЧКА (Буквар) М. Матвійчука — 50 ц.
ДРУГА КНИЖЕЧКА (читанки для 2. кляси) М. Матвійчука — 55 ц.
ЧЕТВЕРТА КНИЖЕЧКА (читанка для 4. кляси) М. Матвійчука — 75 ц.
ШКІЛЬНИЙ СПІВАНИК у двох частях. Зладив Ф. Колесса — 75 ц.
ПОЧАТКОВА ҐЕОГРАФІЯ, написав Степан Рудницький для народних шкіл — 60 ц.
МАТЕМАТИКА, Ів. Андрущенка, практичні поради з аритметики та ґеометрії, опр. — 50 ц.
ПРИГОДИ РОМКА БОМКА, Я. Вільшенка. Веселі вірші з малюнками для добрих дітей. — 30 ц.
МАЛА ІСТОРІЯ УКРАЇНИ, І. Крипякевича — 15 ц.
МАЛИЙ КАТЕХИЗМ християнсько-католицької релігії. Уложив о. Іван Рудович — 35 ц.
ХРИСТІЯНСЬКО-КАТОЛИЦЬКА НАУКА ВІРИ в біблійних оповіданнях для дітей. о. С. Біденький — 50 ц.

ДЛЯ УЧИТЕЛІВ:

МЕТОДИЧНИЙ ПІДРУЧНИК до навчання перших початків українського письма. Зладив М. Матвійчук — 75 ц.

Замовлення слати:
"SVOBODA"
81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY 3, N. J.

ШУКАЮТЬ ОСІБ

Адвокат ВОЛОДИМИР НИЧАЙ з Калуша (Галичина), який тепер перебуває в Австрії, пошукує своїх кревних: інжиніра ЛЬВА ПОСАЦЬКОГО з Бронксу і його дочку СЛАВУ з Посацьких ЛЯНҐЕ (Lange) і БОГДАНА ПОСАЦЬКОГО та ІГНАТА НИЧАЯ з Шікаго. Цих осіб пошукує також Ірина з Посацьких Сенечко і Олександра з Ничаїв Сілінська, які находяться без середників до життя в Німеччині. Зголошення прошу слати на адресу Roman Olesnicki, 151 East 81st St., New York 28, N. Y., який комунікується з доктором Володимиром Ничаєм.

БАЧИНСЬКИЙ КАЗИМИР шукає Бачинського Осипа, Щепанського Петра та Вітушинського Ілька, котрі жиють в Америці. Пишіть на адресу:
Baczynsky Kazymyr
Hq. 1212. Lab. Spun Co.
APO. 513, c/o P. M.
U. S. Army.

БИЗНЕСОВІ НАГОДИ

КРАВЕЦЬКИЙ ШТОР
до спродання з причини слабости. Буде спроданий по уміркованій ціні.
По ближчі інформації голоситься на таку адресу:
28-53 — 36 STREET,
ASTORIA, L. I., N. Y.

ЙОСИФ БУКАТА
— Малюю —
ЦЕРКОВНІ Й НАРОДНІ ОБРАЗИ
Виробляю ПРЕСТОЛИ, КИВОТИ, ТЕТРАПОДИ і т. п.
у власній робітні:
JOSEPH BUKATA
417 CHILTON ST.,
ELIZABETH, N. J.

МИРОН ЛИТВИН І СИН
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
Обслуга щира і чесна
801 SPRINGFIELD AVENUE,
corner Harrison Place
IRVINGTON, N. J.
Phone: ESsex 3-9090

НЕ ВИДАВАЙТЕ ЗАБАГАТО
Завжди ЩАДІТЬ дещо з вашого обезпечення.
Ми уладжуємо прекрасний ЦІЛИЙ ПОХОРОН за ---- $150.00
У випадку смутку в родині кличте:
KAIN MORTUARIES, INC.
S. KANAI KAIN, Pres.
433 STATE STREET
PERTH AMBOY, N. J.
Phone PE 4-4646
— or —
E. H. VREELAND, Mgr.
86 ELIZABETH AVENUE,
NEWARK, N. J.
Phone Bigelow 3-6762

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
заряджує погребами по ціні так низькій як ---- $150
ОБСЛУГА НАЙКРАЩА.

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Rignified funerals as low as $150.
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Занимаєсь похоронами
В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 Prospect Avenue,
(cor. E. 155 St.)
BRONX, N. Y.
Tel.: MElrose 5-6577

ТАРЗАН, ч. 1269. Міст горить.

Тарзан заздрів Брекевза здалека, як він утікав через міст. Пан джунґлів пустився за ним на здогін.

Брекевз не мав уже тайного вибухового винаходу, за те він підпалив міст.

Коли Тарзан добіг до цього місця, поміст палахкотів повною силою.